ลดวันเคลียริ่ง เปลี่ยนเช็คทั้งระบบ

ICAS ระบบเรียกเก็บเช็คด้วยภาพ พัฒนาสู่ One-day Clearing

ธปท.เตรียมใช้การเรียกเก็บเงินจากเช็คผ่านระบบใหม่ ICAS ใช้รูปเช็คแทนตัวจริง ย่นระยะเวลาเคลียร์เช็คเหลือ 1 วันทั่วประเทศ ลดต้นทุนกว่า 400 ล้านบาท ดีเดย์เปิดใช้ได้ในเขตกรุงเทพฯ-ปริมณฑลภายในปลายปีนี้ ตั้งเป้าปี 2555 ใช้ระบบเดียวเก็บเช็คได้ทั่วประเทศ

ปัจจุบันการนำเช็คไปเข้าบัญชีที่ธนาคาร ต้องไปในเวลาที่กำหนดอย่างช้าสุดในระบบการหักบัญชีเช็คระหว่างธนาคารไม่เกิน 14.00 น. สำหรับเขตกรุงเทพมหานคร ส่วนต่างจังหวัดต้องไม่เกิน 12.00 น. และลูกค้าสามารถเบิกถอนเงินจากเช็คที่นำมาขึ้นเงินได้ระหว่างเวลา 13.00-14.00 น. ของวันทำการถัดไป จะช้าหรือเร็วขึ้นอยู่กับการพิสูจน์ตัวเช็คคืน แต่กรณีที่เป็นเช็คเรียกเก็บข้ามเขต ที่เป็นการเรียกเก็บเงินตามเช็คที่สั่งจ่ายในต่างเขตสำนักหักบัญชี ลูกค้าจะสามารถใช้เงินได้ประมาณ 3-5 วันทำการนับถัดจากวันที่ฝากเช็ค

ระบบการหักบัญชีเช็คที่ใช้อยู่ในปัจจุบันเป็นระบบที่มีต้นทุนทางด้านเวลาและต้นทุนทางด้านการเงินและค่าใช้จ่ายในการขนส่งตัวเช็คค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับศักยภาพทางเทคโนโลยีที่มีให้เลือกใช้ในปัจจุบัน ธนาคารแห่งประเทศไทยผู้ดูแลระบบการหักบัญชีเช็คระหว่างธนาคารจึงพยายามที่จะลดต้นทุนและพัฒนาศักยภาพโดยเตรียมการที่จะเปลี่ยนระบบการหักบัญชีเช็คระหว่างธนาคารมาเป็นระบบ Imaged Cheque Clearing and Archive System - ICAS ซึ่งวางเป้าหมายจะเริ่มใช้ในปลายปี 2552 จากการเปิดเผยของ **จริญญา แก้วมณี ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายระบบการชำระเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.)**

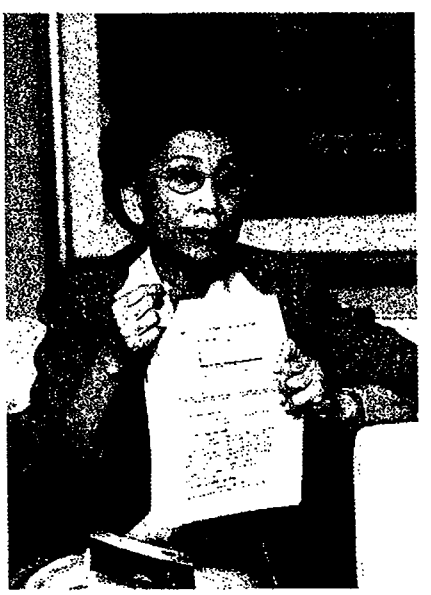

จริญญา แก้วมณี

"การทำเช็คเป็นภาพนั้นมี พ.ร.บ.ว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติมรองรับให้ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เป็นพยานหลักฐานในกระบวนการพิจารณาตามกฎหมายได้ ดังนั้น ธปท.จึงพยายามนำร่องด้วยระบบ ICAS ที่จะใช้ตาม พ.ร.บ. ว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ ดังกล่าว ประกอบกับระบบงานการหักบัญชีเช็คที่ใช้ในปัจจุบันใช้มา 12 ปี มีปัญหาในการบำรุงรักษา ธปท. จึงต้องการพัฒนาระบบ ICAS โดยจะใช้ประโยชน์จาก IT ให้เต็มที่ ซึ่งเป็นการลดต้นทุนของระบบการหักบัญชีเช็คโดยรวมทั้งประเทศ"

ใช้ภาพแทนเช็คจริง 2555 ระบบเดียวทั่วประเทศ

ระบบการหักบัญชีเช็คระหว่างธนาคารที่ใช้ในปัจจุบัน มีระบบการเรียกเก็บเงิน 3 ระบบคือ ระบบ Electronic Cheque Clearing System - ECS เป็นระบบเรียกเก็บเช็คในเขต กทม.และปริมณฑล ระบบการเรียกเก็บเช็คของต่างจังหวัด และระบบเรียกเก็บเช็ค Bill for collection- B/C หรือข้ามเขต รูปแบบการดำเนินงานแตกต่างกันไปทั้ง 3 ระบบ คือ ระบบ ECS เมื่อลูกค้านำเช็คเข้าฝากที่ธนาคาร ธนาคารผู้รับฝากหรือที่เรียกว่าธนาคารผู้เรียกเก็บ ก็จะส่งข้อมูลเกี่ยวกับเช็คเรียกเก็บ ไปเรียกเก็บกับธนาคารผู้จ่าย ผ่านระบบงานของศูนย์หักบัญชีซึ่งเป็นหน่วยงานของธนาคารแห่งประเทศไทยตั้งแต่ช่วงเช้าถึงบ่าย หลังจากนั้นเวลา 19.00 น. ก็จะส่งตัวเช็คจริงตามมา ศูนย์หักบัญชีจะคัดแยกทั้งข้อมูลเช็คและตัวเช็คแล้วส่งต่อไปให้ธนาคารผู้สั่งจ่ายตรวจสอบความสมบูรณ์ถูกต้องของตัวเช็คการแก้ไขปลอมแปลงเช็คและตรวจลายมือผู้สั่งจ่าย ก่อนที่จะอนุมัติให้ลูกค้าสามารถใช้เงินตามเช็คได้ในวันทำการถัดไป ส่วนระบบการเรียกเก็บเช็คต่างจังหวัด ธนาคารผู้เรียกเก็บจะส่งข้อมูลพร้อมตัวเช็คไปแลกเปลี่ยนระหว่างกันที่สำนักหักบัญชีจังหวัดในเวลา 13.30 น. หลังจากนั้นธนาคารผู้จ่ายจะนำข้อมูลและตัวเช็คดังกล่าวไปอนุมัติตัดจ่าย เพื่อให้ลูกค้าใช้เงินได้ในวันทำการรุ่งขึ้น แต่ในกรณีระบบเรียกเก็บเช็ค B/C หรือ เช็คเรียกเก็บข้ามเขต ลูกค้าจะใช้เงินได้ภายใน 3-5 วัน

เมื่อมีการเปลี่ยนมาเป็นระบบ ICAS คือ ระบบเรียกเก็บเงินตามเช็คระหว่างธนาคารโดยใช้ภาพเช็คในกระบวนการเรียกเก็บแทนการส่งตัวเช็ค ธนาคารผู้เรียกเก็บถ่ายภาพเช็คส่งเป็นไฟล์ภาพพร้อมข้อมูลมาแทน เจ้าหน้าที่ศูนย์หักบัญชีก็ปฏิบัติเช่นเดิมคือ ทำการคัดแยกเช็คตามภาพที่ส่งมา ซึ่งจะสะดวกขึ้นเพราะศูนย์หักบัญชีสามารถคัดแยกภาพเช็คได้ตลอดเวลา ไม่ต้องรอคัดแยกในตอนเย็นเหมือนระบบเดิม สามารถทยอยทำได้ ลูกค้าควรใช้เงินได้ไม่เกินเวลา 13.00 น. ของวันถัดไป แต่การเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นคือเช็คข้ามเขตที่ปกติต้องรอ 3-5 วัน กว่าจะเบิกเงินได้ ก็ลดระยะเวลามาเหลือเพียง 1 วัน และที่สำคัญ เมื่อธนาคารสามารถส่งข้อมูลเช็คได้ตลอดเวลา ทำให้ธนาคารสามารถที่จะเลื่อนเวลาปิดรับฝากเช็คให้ช้าลงกว่าเดิม โดยมีการคาดว่าจะขยายเวลารับฝากเช็คได้ถึง 15.30 น. ในวันทำการธนาคาร

"ต่อไปนี้ธนาคารไม่ต้องขนตัวเช็คแล้ว ต่อไปประเทศไทยก็จะมีระบบเดียวทั้งประเทศ (One Clearing System) แล้วก็มีศูนย์หักบัญชีที่เดียวคือที่แบงก์ชาติ เป็น One-day

ขั้นตอนการดำเนินการของระบบการหักบัญชีเช็คในปัจจุบัน (ระบบ ECS)

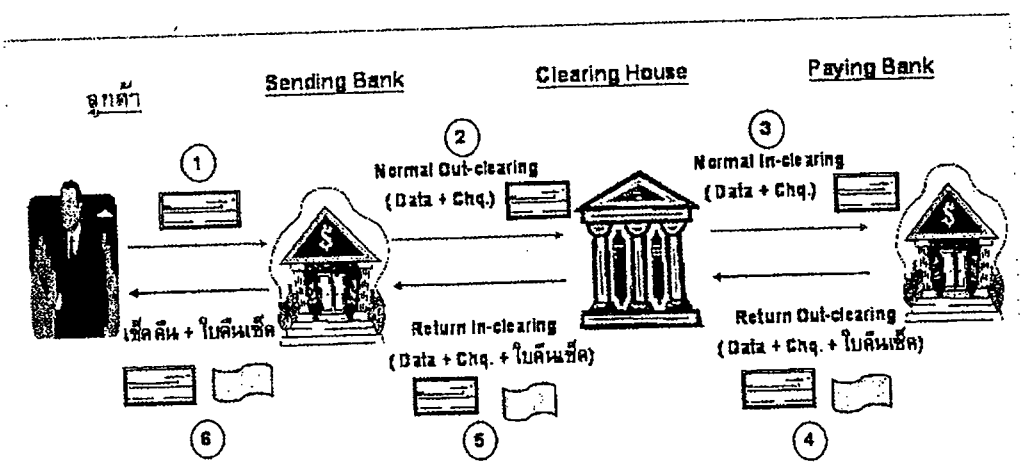

Clearing คือฝากวันนี้พรุ่งนี้ถอนเงินได้ คงเริ่มที่กรุงเทพฯและปริมณฑลปลายปี 2552 หรืออาจจะเหลื่อมไปต้นปี 2553 และขยายไปทั่วทั้งประเทศก็คือปี 2555 ค่อยทยอยไปทีละภาคทีละโซน"

เปลี่ยนใช้เช็คมาตรฐานใหม่ เสริมปลอดภัยระบบ ICAS

ในอนาคตการที่เช็คมีระบบเรียกเก็บเช็คระบบเดียวทั้งประเทศนั้นสุ่มเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาหากระบบเกิดขัดข้อง นางจริญญาเปิดเผยว่า ไม่น่าเป็นห่วงในเรื่องนี้ เพราะได้มีการเตรียมการรองรับไว้แล้ว คือ ธปท.ได้กำหนดแผนฉุกเฉินทั้งด้านธนาคารสมาชิกและด้านศูนย์หักบัญชี เพื่อรองรับในกรณีระบบงานขัดข้อง ได้แก่ การทดสอบแผนฉุกเฉินร่วมกับธนาคารสมาชิกทุกปี ตั้งศูนย์สำรองระบบงาน ICAS ซึ่งสามารถรองรับเมื่อระบบงานจริงขัดข้อง นอกจากนี้ยังมีอุปกรณ์และเครือข่ายสื่อสารสำรอง และให้ธนาคารสมาชิกต้องมีแผนสำรองเมื่อระบบงานจริงขัดข้อง และมีการทดสอบแผนสำรองดังกล่าวด้วย

ปัญหาที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งเมื่อเช็คเป็นภาพที่ส่งมาในรูปข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์แล้ว สิ่งที่อาจคาใจหลายคนก็คือ ด้านความปลอดภัยที่เสี่ยงต่อการถูกปลอมแปลง นางจริญญายืนยันว่า ได้มีการเตรียมการป้องกันในด้านนี้แล้วโดยจะแบ่งการป้องกันเป็น 3 ส่วนคือ ส่วนของเจ้าหน้าที่ ส่วนของตัวเช็ค และส่วนของเทคโนโลยีด้านการรักษาความปลอดภัย โดยในส่วนของเจ้าหน้าที่ธนาคารผู้รับเช็คที่เป็นด่านแรกในการรับเช็ค ธปท.ได้กำหนดมาตรฐานภาพเช็คที่ส่งเรียกเก็บผ่านระบบ ICAS และได้ประกาศให้ธนาคารสมาชิกทราบและดำเนินการตามมาตรฐานที่กำหนดเกี่ยวกับการตรวจสอบตัวเช็คและคุณภาพของภาพเช็ค เมื่อส่งต่อมาที่ศูนย์หักบัญชีก็จะมีการตรวจสอบลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Digital Signature) ก่อนส่งให้ธนาคารผู้จ่าย หากธนาคารผู้จ่ายมีข้อสงสัยสามารถขอดูตัวเช็คจากธนาคารผู้ส่งเรียกเก็บได้

นอกจากนี้ ธปท.จะมีการสุ่มตรวจคุณภาพของภาพเช็คและกำหนดมาตรการค่าปรับ เพื่อให้ธนาคารสมาชิกรับผิดชอบที่จะส่งภาพเช็คที่ตรงตามมาตรฐานเข้าระบบ และในระบบ ICAS ธนาคารผู้ส่งเรียกเก็บเป็นผู้เห็นตัวเช็ค แต่ธนาคารผู้จ่ายเห็นภาพเช็คและตรวจสอบความสมบูรณ์ถูกต้องของเช็คจากภาพเช็ค ดังนั้น ธปท.ได้พัฒนาระบบให้ธนาคารผู้ส่งเรียกเก็บสามารถแจ้งและระบุข้อสังเกตและข้อผิดปกติของตัวเช็คที่พบให้ธนาคารผู้จ่ายทราบผ่านระบบเช็คที่พัฒนาขึ้นใหม่ เพื่อช่วยในการตัดสินใจว่าจะผ่านหรือคืนเช็ค

กระบวนการเรียกเก็บเงินตามเช็คในระบบ ICAS

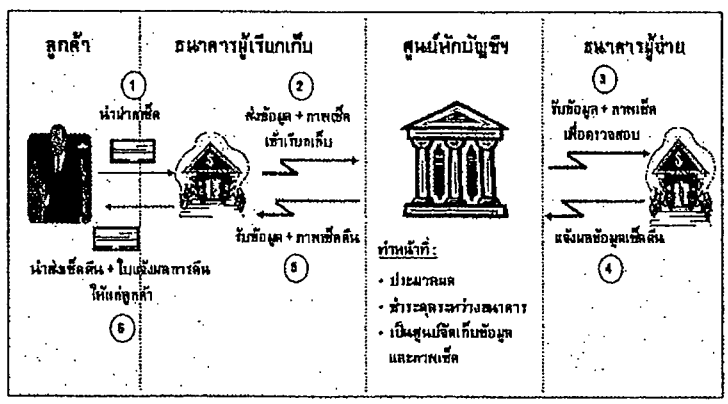

เช็คที่ capture ตาม Image Cheque Specification ที่ ธปท.กำหนด

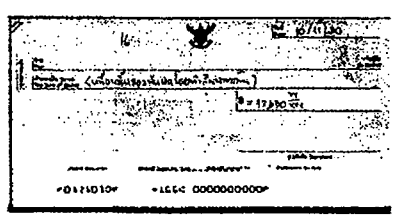

Grayscale 100 dpi Q-factor 80

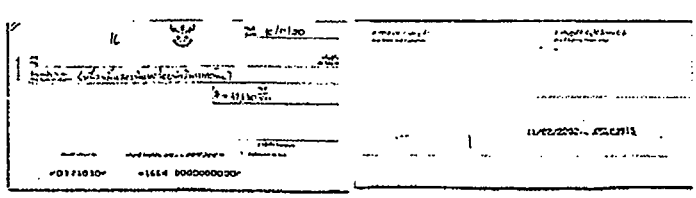

Black & White - front 200 dpi Q-factor 80 | Black & White - back 200 dpi Q-factor 80

ในส่วนของตัวเช็คเมื่อมีการเปลี่ยนมาใช้ระบบ ICAS แล้ว เช็คจะเปลี่ยนมาใช้เช็คมาตรฐานใหม่ (Image Friendly) มีลักษณะเหมือนเช็คเดิม แต่จะมีความเป็นอิเล็กทรอนิกส์เพื่อสร้างความปลอดภัยมากขึ้น ทำด้วยกระดาษชนิดพิเศษที่เรียกว่ากระดาษ CBS1 ประเภท Laser Grade ซึ่งเป็นกระดาษที่มีการเคลือบผิวด้วยกรรมวิธีพิเศษ เพื่อให้เกิดการยึดเกาะผงหมึกเลเซอร์ได้ดี สามารถป้องกันการขูดลอกลบหรือแก้ไขข้อมูลที่พิมพ์จากเครื่องพิมพ์เลเซอร์ โดยทิ้งร่องรอยให้เห็นได้อย่างชัดเจน นอกจากนี้ก็จะมีการกำหนดให้เช็คทุกธนาคารต้องมีลายน้ำกลาง (Common Watermark) และกำหนดให้ข้อมูลที่สำคัญบนตัวเช็ค เช่น จำนวนเงิน วันที่สั่งจ่าย ลายมือชื่อผู้สั่งจ่าย มีค่า PCS (Print Contrast Signal) และค่า Reflectance ตามที่ ธปท. กำหนด เพื่อเป็นจุดตรวจสอบการปลอมแปลง

นอกจากนี้ยังมีการกำหนดคุณสมบัติของภาพเช็คเฉพาะที่สามารถนำมาเรียกเก็บในระบบ ICASได้ เพื่อเอื้อประโยชน์แก่ธนาคารผู้จ่ายในการตรวจสอบความสมบูรณ์ของภาพเช็ค รวมทั้งการตรวจสอบลายมือชื่อเพื่ออนุมัติตัดจ่ายเงินจากบัญชีลูกค้า โดยภาพเช็คที่ส่งเข้ามาในระบบจะมีทั้งหมด 3 ภาพ คือ ภาพ Grayscale 1 ภาพ เฉพาะด้านหน้าเช็ค แต่ละ Pixel มีค่าเป็นเฉดสีเทา ความละเอียด 100 dpi โดยทำเป็นไฟล์ JPEG ขนาด 46.24 KB ภาพขาวดำ 2 ภาพ ด้านหน้าและด้านหลัง ที่แต่ละ Pixel ถูกเก็บในหน่วยความจำด้วยความจุ 1 bit โดยสีขาวหรือสีดำอย่างใดอย่างหนึ่ง ความละเอียด 200 dpi ไฟล์ TIFF ขนาด 17.84 KB

ธปท.ได้กำหนดกรอบเวลาที่จะยกเลิกการใช้เช็คมาตรฐานปัจจุบันในช่วงปลายปี 2554 อย่างไรก็ตาม เพื่อให้การเริ่มใช้งานระบบ ICAS ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑลในช่วงปลายปี 2552 นี้ สามารถดำเนินการได้โดยราบรื่น ธปท. จึงได้มีหนังสือเวียนขอความร่วมมือธนาคารพาณิชย์แจ้งให้ประชาชนนำเช็คที่ยังไม่ได้ใช้มาขอแลกเปลี่ยนเป็นเช็คมาตรฐานใหม่ (Image Friendly) ได้ตั้งแต่วันที่ 1 พ.ค. 2552 แล้ว

"ในด้านประชาชนเมื่อได้รับเช็คใหม่ไปแล้ว วันเดือนปีต้องกรอกให้เรียบร้อย นอกจากนี้จะมีบางบริษัทที่มีตราประทับนูน/สี ชื่อร้านหรือสัญลักษณ์ของร้านที่มักปั๊มบนตัวเช็คก็ขอให้ยกเลิก เพราะว่าจะไปรบกวนลายเซ็น จำนวนเงิน หรือจุดสำคัญต่างๆ บนเช็ค"

นางจริญญายังฝากเตือนไปที่ธนาคารพาณิชย์อีกว่า ถ้าไม่ให้ลูกค้าแลกเช็คมาตรฐานใหม่ไป เมื่อถึงเวลาใช้ระบบ ICAS มีเช็คมาตรฐานเก่าเข้ามาในระบบ เกิดความเสียหายอย่างไร ธนาคารผู้จ่ายต้องเป็นผู้รับผิดชอบ

ด้านความปลอดภัยในส่วนของเทคโนโลยีด้านความปลอดภัยก็จะมีระบบตรวจสอบ เช่น การควบคุมเรื่องความถูกต้องของข้อมูลเช็คและภาพเช็คโดยใช้ Digital Signature ในการพิสูจน์ความถูกต้องของข้อมูล รวมถึงใช้ในการยืนยันการทำธุรกรรมของเจ้าของลายมือชื่อ นอกจากนี้ยังมีมาตรการรักษาความปลอดภัยด้านอื่นๆ เช่น การยืนยันตัวบุคคลก่อนการเข้าใช้งาน การจัดการสิทธิ์ การจัดเก็บข้อมูลจราจร เพื่อให้มีความมั่นใจได้ว่าจะไม่มีใครเข้ามาทำอะไรกับภาพเช็คได้ระหว่างที่ส่งเข้ามาที่ศูนย์หักบัญชี

อนาคตภาพอิเล็กทรอนิกส์เป็นหลักฐานในชั้นศาล

เช็คตัวจริงหลังจากใช้ผ่านระบบการหักบัญชีแล้วจะต้องเก็บรักษาไว้ 10 ปี จึงจะสามารถนำมาทำลายได้ ทั้งนี้เพื่อใช้เป็นหลักฐานในกรณีที่เกิดคดีความที่เกี่ยวข้องกับเช็คในระบบ ICAS ประกอบด้วย 2 ระบบงานย่อย คือ ระบบการหักบัญชีเช็คโดยใช้ข้อมูลและภาพเช็คในกระบวนการเรียกเก็บดังกล่าวมาแล้วในข้างต้น อีกระบบงานย่อยคือ ระบบการจัดเก็บรักษาภาพเช็คอิเล็กทรอนิกส์และเอกสารทางการเงินอื่นที่เกี่ยวข้อง

นางจริญญาเปิดเผยว่า การที่จะสามารถเก็บภาพเช็คแทนเช็คจริงได้นั้นต้องมีกระบวนการรักษาความมั่นคงปลอดภัย เพื่อสร้างความมั่นใจได้ว่าภาพเช็คมีความน่าเชื่อถือพอที่จะใช้เป็นหลักฐานในชั้นศาลได้

ในการทำให้ภาพเช็คมีความน่าเชื่อถือและใช้เป็นหลักฐานทางกฎหมายได้หน่วยงานที่พิมพ์ภาพเช็คออกมาซึ่งก็คือ ธปท. จะต้องได้รับอนุญาตให้เป็นหน่วยงานที่มีอำนาจรับรองสิ่งพิมพ์ออกของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์จากคณะกรรมการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งขณะนี้คณะกรรมการได้จัดตั้งคณะทำงานเพื่อศึกษาระบบ ICAS ร่วมกับ ธปท. เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการที่มั่นคงปลอดภัยเชื่อถือได้ นอกจากนี้ ธปท. จะต้องไปทำความเข้าใจและให้ข้อมูลต่าง ๆ กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพิจารณาไม่ว่าจะเป็นทนาย ทางศาล ทางผู้พิพากษา ก็ต้องไปให้ข้อมูลว่ามีระบบ ICAS ทำข้อมูลแบบนี้เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องเกิดความมั่นใจในภาพเช็ค

"เช็คเมื่อแปลงเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์แล้วพิมพ์ออกมาโดยมีเงื่อนไขด้านการรักษาความปลอดภัย พิมพ์ออกมากี่ครั้งก็ยังรูปแบบเดิมไม่มีใครจะสามารถแก้ไขได้ มีการเซ็นรับรองที่ถูกต้อง ก็ถือว่าเอามาใช้ได้เป็นเสมือนต้นฉบับ โดยไม่ต้องเอาตัวจริงมาให้ศาลดู"

ทั้งนี้ ไม่จำเป็นว่าต้องเป็น ธปท.เท่านั้นถึงจะพิมพ์เช็คหรือสิ่งพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ออกมาใช้เป็นหลักฐานทางกฎหมายได้ เพราะหน่วยงานอื่นที่ได้รับการรับรองในกระบวนการด้านความมั่นคงปลอดภัยจากคณะกรรมการ ก็สามารถพิมพ์ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ออกมาเป็นหลักฐานได้เช่นกัน

"ในปลายปีที่จะใช้ระบบ ICAS ถึงคณะกรรมการยังสรุปหลักเกณฑ์ในการเก็บภาพเช็คไม่ได้ก็ไม่เป็นไรเพราะในส่วนของลูกค้านั้น ทางธนาคารผู้รับฝากเช็คยังคืนตัวเช็คจริง เพราะฉะนั้น ลูกค้าสามารถใช้ยื่นเป็นพยานหลักฐานทางกฎหมายได้ ส่วนเช็คที่ผ่านการเรียกเก็บแล้ว เป็นเช็คดี ถ้ามีกฎหมายมารองรับภาพเช็คแล้วเช็คตัวจริงก็สามารถทำลายทิ้งได้ หากเกิดมีคดีความอะไรก็ตามที่ต้องขอดูตัวเช็ค เราก็คาดหวังว่าเราจะพิมพ์ตัวภาพเช็คจากในระบบ และใช้ภาพเช็คดังกล่าวเป็นพยานหลักฐานแทนตัวเช็คจริงได้"

สวนทาง e-payment เหตุเช็คยังจำเป็นในระบบ

ระบบการชำระเงินในปัจจุบันที่เป็นอิเล็กทรอนิกส์ หรือที่เรียกว่า e-payment ที่มีความสะดวกรวดเร็วและเป็นแนวทางที่ ธปท. สนับสนุนให้เกิดขึ้น แต่การพัฒนาระบบ ICAS อำนวยความสะดวกเรื่องเช็คกลับดูขัดกันกับการพัฒนาระบบ e-payment เพราะเหมือนเป็นการส่งเสริมให้คนใช้เช็คมากขึ้น นางจริญญาเปิดเผยว่า สาเหตุที่ต้องพัฒนาระบบเกี่ยวกับการใช้เช็คเพราะการใช้เช็คยังมีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจอยู่

ภาคธุรกิจบางส่วนยังมีความจำเป็นต้องใช้เช็คในการชำระเงิน โดยมีเช็คในระบบการชำระเงิน 5.2 แสนฉบับ/วัน คิดเป็นมูลค่า 2.5 แสนล้านบาท ในปี 2551 มีปริมาณเช็คเรียกเก็บประมาณ 129 ล้านฉบับ มูลค่าประมาณ 62 ล้านล้านบาท เมื่อเทียบมูลค่ากับระบบการชำระเงินอื่นในระบบ e-payment เช็คอยู่อันดับสองรองจากระบบบาทเนตที่มีมูลค่า 277 ล้านล้านบาท ดังนั้น จึงยังมีความจำเป็นในการพัฒนาระบบเช็คให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นทั้งในด้านลดต้นทุนและความสะดวกในการใช้

นางจริญญาสรุปในตอนท้ายว่า "โดยภาพรวมแล้ว Fixed Cost ในการพัฒนาระบบ ICAS ของธนาคารสมาชิกจะเพิ่มขึ้น แต่ในระยะยาว Variable Cost ของธนาคารสมาชิกจะลดลงได้แก่ การขนส่งตัวเช็คและการจัดเก็บภาพเช็คทำให้ประหยัดทั้งระบบประมาณปีละ 400 ล้านบาท และคาดว่าค่าธรรมเนียมการใช้เช็คของประชาชนไม่น่าจะสูงขึ้น นอกจากนี้ ธปท. มีนโยบายที่จะผลักดันให้ ธนาคารสมาชิกเก็บค่าธรรมเนียมเช็คทั่วประเทศในอัตราเดียวกัน" ■

เช็คตามมาตรฐานใหม่

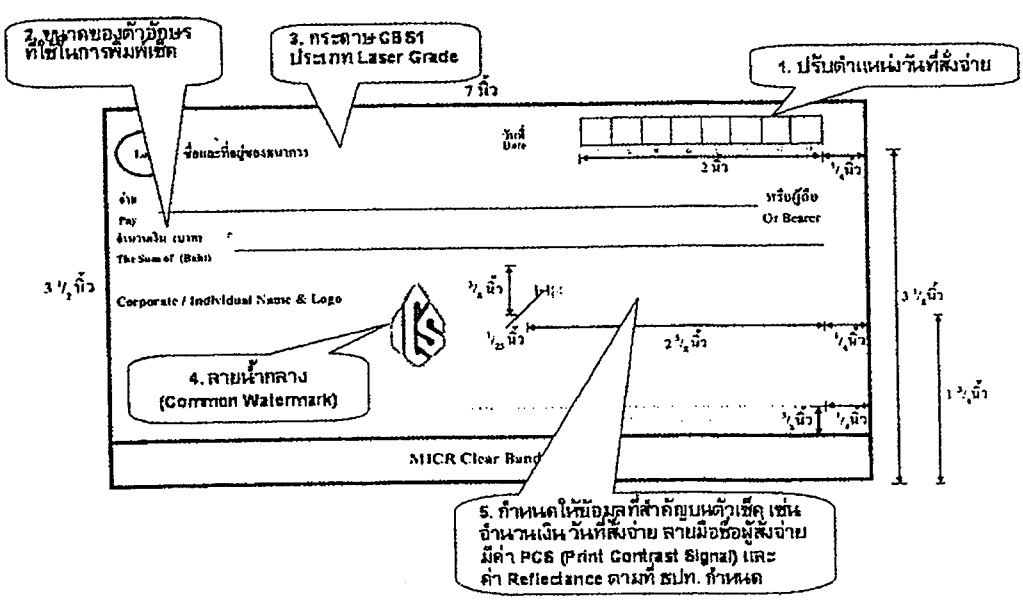

ข้อแตกต่างเมื่อเปรียบเทียบกับระบบการเรียกเก็บเช็คในปัจจุบัน

ระบบปัจจุบัน

1. ระบบ ECS (Clearing ในเขต กทม.และปริมณฑล)

1.1 กระบวนการเรียกเก็บเช็ค

ธ.ผู้เรียกเก็บ ส่งข้อมูลเช็คเรียกเก็บไปที่ศูนย์หักบัญชีภายในเวลา 15.30 น. หลังจากนั้น ต้องส่งตัวเช็คไปที่ศูนย์ หักบัญชีภายในเวลา 19.00 น. เพื่อส่งต่อไปให้ ธ.ผู้จ่าย ตรวจสอบการแก้ไขปลอมแปลงเช็ค+ ลายมือชื่อผู้สั่งจ่าย

1.2 เวลาที่ ธพ.ปิดรับฝากเช็คจากลูกค้า

โดยทั่วไปปิดรับฝากเช็คที่ประมาณ 13.00-14.00 น.

1.3 เวลาที่ลูกค้าสามารถใช้เงินตามเช็คได้

สามารถใช้เงินได้ในวันทำการถัดไป ที่เวลาประมาณ 13.00-14.00 น.

2. ระบบเรียกเก็บเช็คของต่างจังหวัด

2.1 กระบวนการเรียกเก็บเช็ค

ธ.ผู้เรียกเก็บส่งข้อมูล + ตัวเช็คเรียกเก็บ ไปที่สำนักหักบัญชีจังหวัด ภายในเวลา 13.30 น.

2.2 เวลาที่ ธพ. ปิดรับฝากเช็คจากลูกค้า

ส่วนใหญ่ปิดรับฝากเช็คที่ประมาณ 10.00-12.00 น.

2.3 เวลาที่ลูกค้าสามารถใช้เงินตามเช็คได้

โดยทั่วไปสามารถใช้เงินได้ในวันทำการถัดไปที่เวลา 10.30 - 11.00 น. ยกเว้นบางธนาคารที่ใช้ระบบปลด Hold ที่ส่วนกลาง จะใช้เงินได้พร้อมระบบ ECS ที่ประมาณเวลา 13.00-14.00 น.

3. ระบบเรียกเก็บเช็ค B/C

3.1 กระบวนการเรียกเก็บเช็ค

ธ.ผู้เรียกเก็บส่งข้อมูล + ตัวเช็คเรียกเก็บไปที่ศูนย์หักบัญชี กทม. ภายในเวลา 11.00 น. หรือส่งเข้าเรียกเก็บผ่านสำนักหักบัญชีจังหวัดปลายทางที่มีสาขาธนาคารของตนเองตั้งอยู่

3.2 เวลาที่ ธพ. ปิดรับฝากเช็คจากลูกค้า

โดยทั่วไปจะเป็นการรับฝากเช็ค เพื่อส่งเข้าเรียกเก็บในวันทำการถัดไป

3.3 เวลาที่ลูกค้าสามารถใช้เงินตามเช็คได้

สามารถใช้เงินได้ประมาณ 3-5 วันทำการนับถัดจากวันที่ฝากเช็ค

ระบบใหม่ (ICAS)

1. กระบวนการเรียกเก็บเช็ค

ธ.ผู้เรียกเก็บส่งข้อมูล + ภาพเช็คเรียกเก็บ ไปที่ศูนย์หักบัญชีภายในเวลา 16.00 น. โดยไม่ต้องส่งตัวเช็คตามไปในภายหลัง เนื่องจาก

- ธ.ผู้เรียกเก็บจะเป็นผู้ตรวจสอบการแก้ไขปลอมแปลงเช็ค จากตัวเช็คจริงที่รับฝาก

-ส่วน ธ.ผู้จ่ายจะตรวจสอบลายมือชื่อผู้สั่งจ่ายจากภาพเช็ค

2.เวลาที่ ธพ. ปิดรับฝากเช็คจากลูกค้า

คาดว่า ธพ. ส่วนใหญ่จะขยายเวลาการปิดรับฝากเช็คไปที่เวลาประมาณ 14.30 - 15.30 น.

3.เวลาที่ลูกค้าสามารถใช้เงินตามเช็คได้

สามารถใช้เงินได้ในวันทำการถัดไปที่เวลาประมาณ 13.00 - 14.00 น.